

Vít'azné práce – „KOVÁČOVA BYSTRICA 2023“

POÉZIA - I. kategória (5. 6. 7. ročník ZŠ):

1. miesto: **Nina Repková, ZUŠ Jána Melkoviča, Okružná 9, Stará Ľubovňa**

ZA HORIZONTOM

bosé nohy sa rozplývajú
v tancujúcich stebielkach
starej vyschnutej slamy
z našej stajne
kone sa pasú na šírej lúke
teraz už zasypanej listami
ticho mi umožňuje počuť
ich pokojný dych
stromy sa vyzliekli donaha
necítia hanbu strach ani nervozitu
pôsobia odvážne a sebavedome
nadýchnem sa čistého vzduchu
kým vstrebnem pohľad na jesennú krásu
nos sa mi začervená
na líkach sa vytvoria maľované letokruhy
ľahnem si na lúku
do šepkajúceho lístia
medzi kone a holé stromy
zahľadím sa hore
vysoko vysoko dokiaľ mi zrak dosiahne

myslím na otca
ktorý ma vložil do tohto obrazu

VZNÁŠAM SA

s vánkom ako malý list
čo spadol a chcel už ísť
svojou vlastnou cestou
neznámou

vietor čo rozfúkal ma kade-tade
stratil sa dnes v stáde
koní a či oviec
splynul s nimi
stratil sa
a nastal môjmu snívaniu koniec

POÉZIA - II. kategória (8. - 9. ročník ZŠ):

1. miesto: **Jakub Tomajko, ZŠ SSV, Skuteckého 8, Banská Bystrica**

Sila farby

Bojí sa človek smrti,
alebo sa smrť bojí človeka?
Smrť sa ma bojí viacej ako ja jej.
Ľudia sú buď mŕtvi alebo živí,
ale ja som položivý.
Od kedy som sa stretol so smrťou,
všetko je také šedé.
Nebo je šedé,
postel' je šedá,
aj vankúše na ktorých spím sú šedé!
Stôl je tiež šedý.
Stolička ktorá je k nemu prisunutá,
učebnice na ňom, aj lampa.
Všetko je šedé.
Denník do ktorého píšem a perom ktorým píšem je tiež šedé.
Aj pracovná podložka pod ním je šedá.
Úplne všetko.
Keď sa pozriem do zrkadla som biely,
ale keď sa pri písaní pozerám na ruky, sú čierne.
Ja sám som čierny,
iba môj vonkajšok je biely.

Môj obal je biely ako stena,
no moje vnútro je čierne.
Černejšie ako uhlík.
Jediná skutočná biela,
je na budíku.

Stojí na šedých, polomŕtvych nožičkách.
Plátno dnu je biele – živé,
mŕtve – čierne, sú ručičky a čísla na plátne.
Budík má dva zvončeky,
jeden biely a druhý čierny.

Budík je nastavený na minútu.
jednu chudú, chudobnú minútu.

A ja sa pozerám na ručičky.
Sú nervózne a tikajú rýchlo.
Neviem ktorý zvonček bude prvý,
či ten biely,
či ten čierny.
Nikto nevie.

Ja som tá smrť,
ktorá sa bojí človeka.

POÉZIA - III. kategória (SŠ):

1. miesto: **Simona Beňová, Gymnázium M. Kováča, Mládežnícka 51, Banská Bystrica**

Herci

L'úb ma, tak l'úb ma
Ved' hráš celý svoj svet
Ty smútiš i šalieš
Neodchádzaj preč
L'úb ma, tak l'úb ma
Kým žije môj kvet
Bez tvojho citu zahynie
Druhého takého už niet
Smúť za mnou, smúť len
Zahrej mi srdce
Diamant vtesaný
Do mojej hrude
Rozbi ho
Rozmláť a kúsočky pomel
Nechaj ma cítiť
Ten smútok, tú bolesť
Hraj pre mňa pieseň
Čo skončí keď umriem
Spievaj mi slová
Ktoré už nikdy neupočujem
Hraj pre mňa, herec
Tak slepý, tak šťastný
Bez tvojej role
Sa v hľadisku tratím
Hraj pre mňa, láska
Nemusíš prísť sem
Hľaď mi len do očí
Nech nie som sám keď usnem
Spievaj a hraj pre mňa
Pre moju prázdnu dušu
Ja som tu ničím.
Ty si tak nádherný
Dotknúť sa nesmiem
Si tichým pierkom
Život ťa tornádom nesie
Hraj pre mňa stále
Nekonečné roky
Milujem keď klameš
Na javisku sa točíš
Hlavu ku mne skláňaj
Ruky vystrkuj
Očami všímaj si
Ušami počuj

Slová, čo ti kričím
Z ďalekých sedadiel
Sám tu v tme sedím
Sám tu aj umriem
Hrajte pre mňa všetci
Veď nič iné neviete
Hrajte svoje roly
Bez duše, no divoké
Milujem tú ilúziu
Cítienia a šťastia
Nič už nechcem poznať
Slepým chcem sa stať
Herci, tak slepí
Šťastní a spásni
Obdivujem ten prevlek
Z prostoty do krásy
Z prázdnoty na plnosť
Plnosť pocitov
Neznámych a sladkých
Tú ľahkosť spomienok
Smej sa pre mňa
Ži
Ja ti rád podržím
Zavreté oči
Zavreté pred búrkou
A spleťou hrozných síl
Mňa už zničila; teba mi nezničí
Plač pre mňa
A vedz
Že hľadím na teba
Že vidím tie falošné
Prúdy nechcenia
Nenávid' ma
A ja ti
Zaďakujem, padnem
Na kolená sa zložím
Milovať ťa budem
Aspoň to tuším.
Nenávid' ma, herec
Lebo ty si lepší
Ja vidím len zlobu
A krv, čo z okolia srší
Už ma nechceš poznať...
Chápem tvoje city
Život môj je prach len
Čo ten tvoj, lepší, špiní

Zahraj pre mňa rolu
Zahraj pre mňa smiech
Ten melodický zvúčik
Aspoň raz nech tu znie

Zahraj pre mňa rolu
Zahraj pre mňa strach
Nech ťa objasňovať môžem
Štítiť od tých zrád
Zahraj pre mňa rolu
Zahraj pre mňa hnev
Nech vidím ako oheň

Páli papier tenkých stien
Zahraj pre mňa lásku
Ten najčistejší cit
Ten čo najviac bolí
Ten tebe najbližší
Ten čo v tebe horí
Čo možno úprimný je
Ten čo ťa vykázal
Zo dna k hladine
Zahraj pre mňa lásku
Nech pobozkať ťa smiem
Nech vidím tvoje ciele
Nádeje a smiech
Zahraj pre mňa lásku...

Aby zmäkol diamant
Aby jediný cit - bolesť
Prestal ma utápať
Zahraj pre mňa ešte
Jeden, krátky raz
Hľad' na prázdne hľadisko
Kde jediný som ja
Zahraj...

Nech nezomieram v hľadisku...
Vytiahni ma hore a ťahaj
Ma ku svetlu

Hraj pre mňa...
Herec, anjel slepý, hluchý
Čo nepočuješ
Z tohto prvého radu
Moje muky

Ukáž mi svoj scénár
Zahraj mi tú pasáž
Šepni tiché prosby
Kde láska
Na nenávisť sa hrá
Lebo medzi nimi
Je len papierová stena
Ktorú oheň rozmetá

PRÓZA - I. kategória (5. 6. 7. ročník ZŠ):

1. miesto: Erin Flaugnatti, ZŠ, Ďumbierska 17, Banská Bystrica

Podďte so mnou do prírody a ... **Namočme sa do mokrade!**

Bolo svieže ráno. Tak, ako mesto, aj mokrad' sa prebúdzala k životu. Malé veselé žabky skokana zeleného skákali po leknách a naháňali ešte menšie komáre, ktoré nemali nič iné na práci, len poletovať a hľadať ďalší zdroj krvi a nektáru, na ktorý by sa mohli nacucnúť. Strapatá volavka práve vykukla zo svojho hniezda:

„Ááá. Žabky sú trochu rozjarené, venujú sa len svojej rozcvičke. Možno by som si jednu z nich mohla uchmatnúť ... mala by som raňajky v suchu.“

Rybáriky posedkávajúce na vetve vĺby okamžite spustili krik:

„V suchu? Veď žabky sú obojživelníky, ich koža musí byť vlhká.“

„Nechytaj ma za slovíčko!“ – hlasno zvolala volavka ako sa na volavku patrí a odletela preč od ukecaných susedov.

Zatiaľ čo vtáčiky debatovali, prišli prví ľudia. Ujo Fero s neterou Hankou idú na rybačku.

„Hádam sa nám podarí niečo chytiť.“ – povedal ujo Fero.

Na udicu nastokol krikľavožltú guličku z cesta, ktorá riadne silno voňala.

„Tá vôňa sa mi nepáči.“ – striasla sa Hanka a zamračila sa.

„Ale rybičkám sa práve takáto vôňa páči. Hneď sa o tom presvedčíš, keď na ňu niečo chytíme.“

„A čo vlastne chytáme?“

„Máme tu toho dosť veľa.“ – začal ujo Fero vyratúvať všetky možné druhy ryb, ktoré si Hanka sotva vedela predstaviť. Zatiaľ sa od uja Fera len začínala o rybách a rybačke učiť.

„Úhory, karasy, plotice, červenice, liene, ovsienky, beličky, hrúzy, číky, plíže, slíže ... stačí? – uškrnul sa na Hanku.

„No teeeda, toľko?“ Hanka si nikdy nepomyslela, že v takejto „mláke“, ako sa jej zdalo miesto, kde práve stála, môže byť toľko života.

Ujo Fero svižne nahodil udicu, čím v pokojnej vode rozpútal divadlo, ktoré chvíľu potrvá.

Keď nástraha dopadla na dno, prvé ju zacítili rybky ovsienky. Čoskoro sa po celej mokradi rozkríklo: „Niečo voňavé spadlo na dno.“

Plávajúca užovka len precedila popod svoj rozdvojený jazyk.

„No a čo? Aj tak sa chytia.“

Nikto ju však nepočul, a tak množstvo rýb neodolalo a zvedavo priplávalo. Tie úplne najmenšie rybce plôdiky červenice si veselo d'obkali z guľôčky krikľavožltého cesta a pochvaľovali si:

„Mmmm je to dobré.“

Ostatné ryby si od voňavého cesta ešte držali odstup, keď vtom nenásytný lieň vyštartoval dopredu a prudko po nej chňapol.

Ujo Fero na brehu okamžite zbadal ,ako sa silon natiahol, rýchlo zakrútil navijakom, trhol udicou a milý lieň šups z vody von. Hanka až podskočila od radosti, keď uvidela pekný úlovok.

„Pozri naňho ujo, šupinky sa len tak trbliecu na slnku!“ – zvolala.

„Toto je ešte len začiatok, uvidíš tú krásu, ktorú ešte pochytáme“ – usmieval sa ujo Fero. Hanka odbehla pre fotoaparát aby sa s rybkou odfotila, jej dupot vyťahlo lenivú salamandru z dobre schovaného úkrytu z napadaného vrbového lístia.

„Kto ma to tu ruší pri oddychu? Práve sa mi snívalo o chutných muchách na mojom tanieri. Áh, zase tie „dupadlá“ ešteže ma nechytia. Mám žlté flaky na koži a všetci podľa toho dobre vedia, že som nie len slizká, ale aj jedovatá.“ – zašomrala a namosúrene zaliezla späť.

Zdalo sa, že po celej mokradi po chvíľkach rozruchu zavládol klud. Ale zdanie klame. Na modrej hladine sa váľali červenoočko, váľač gúľavý a závitnicovka. Hnev vznikol pre domček pod listom lekna, v ktorom chcel bývať každý z trojice.

„Ja som tu bol prvý a kto prv príde, ten prv melie!“ - pišťalo červenoočko s nádejou, že takto vytlačí oboch súperov.

„Ani náhodou! Ja som tento domček uvidel prvý, ja tu idem bývať!“ – vykrikoval váľač gúľavý. „Naozaj si myslíte, že Vám na takéto reči naletím? Ja tu bývam odjakživa! Odíďte!“ – krútila sa okolo domčeka závitnicovka a pritom nahnevane buchla do domčeka. Toto už bolo priveľa. S vrzgotom sa otvorili dvere na domčeku a von komótno vyšla črievička.

„Počúvajte deti, prestaňte sa hašteriť, prečítajte si menovku na dverách a zistíte kto v tomto domčeku býva. O leknový list ďalej je realitná kancelária, ak chcete dom, tam Vám ho dajú a mňa nerušte pri čítaní.“ – povedala pokojne črievička, vrátila sa do domčeka a pokračovala v čítaní románu „*Pod lieňovými fúzmi*.“

Zrazu vyšplechla voda, zaplieskali plutvy a do vody vletela ryba. Nebolo by na tom nič zvláštne, veď rybári tu často chytajú a púšťajú ryby späť do vody, ale toto bol náš starý dobrý lieň, chytený na udicu uja Fera, odfotený Hankou pre spomienku jej prvej rybačky.

Celý močiar sa zmobilizoval a lieňa zasypal otázkami, ale ten sa len usmial a povedal: „Raz, milí priatelia, to všetci zažijete.“ a pokojne odplával na dno.

Človek, homo sapiens: ujo Fero, neter Hanka

Vták: rybárik, volavka

Plaz: užovka

Obojživelník: žabky, salamandra

Hmyz: komáre, muchy

Mikroskopická riasa: červenoočko, váľač gúľavý, závitnicovka

Prvok: črievička – mikroskopický živočích, jednobunkovec

2. 2. Svetový deň mokradí. (Ramsarský dohovor 1971)

13. 2. Vyhlásenie NP Slovenský kras. (2002)

15. 2. Vyhlásenie biosférickej rezervácie Tatry. (1993)

Mokrade patria k najproduktívnejším a súčasne aj najviac ohrozeným ekosystémom sveta. Fungujú ako prirodzené čističky vôd, zadržiavajú vodu v krajine, zmierňujú záplavy a dôsledky klimatických zmien. 14 lokalít Slovenska je zapísaných do Zoznamu mokradí medzinárodného významu (Ramsarský dohovor).

PRÓZA - II. kategória (8. - 9. ročník ZŠ):

1. miesto: **Katarína Zubáková, ZŠ, Ďumbierska 17, Banská Bystrica**

Komédia (tragédia?) života

Narodil som sa 18. 9. 2007 v Banskej Bystrici. Je to rovnaký dátum narodenia, ako má istý básnik Peteraj, ale žeby som dostal do štartovacieho balíka pri narodení aj jeho vyjadrovacie schopnosti? Nemyslím si. Život je ťažký a práve teraz tu stojím pred jednou z najťažších úloh, alebo teda aspoň pred takou, ktorá mi najviac rozbúri krv v žilách. Vydajme sa teda po chodníčku slov, na cestu mojím životom.

Do jaslí som nechodil a do škôlky som nastúpil ako trojročný (prekvapivo). Bol som to divné decko, ktoré sa s nikým nebaví, aj keď si predsa spomínam na jedného kamaráta. Vždy sme sedeli v istom rohu a budovali si svoje mesto z drevených kociek, ktoré mi potom na moje veľké zdesenie vzali, alebo sme sa hrali s vrchnákmi. Nikdy som sa ani len nedotkol presne vyhradených hračiek, či už dievčenských alebo chlapčenských, ktoré sa mi len tak medzi rečou pozdávali oveľa viac. Poväčšine som nemal problém s poobedňajším spánkom, a to je asi tak všetko k tomuto obdobiu.

Časom som sa sťaby zázrakom, lebo kto už len chápe nezastaviteľný, neustále plynúci čas, ocitol na základnej škole. Čas si ma usadil na svoju lopatu a šmaril do tohto pekla, podobne ako spravili Janko a Marienka s kanibalistickou ježibabou.

Môj jediný kamoš išiel na inú školu a ja som tu ostal sám ako prst. Nerozprával som sa s nikým, v klube som vonku chodil vždy sám, no to bolo sčasti aj preto, že ma desili tretiaci, s ktorými sme boli a snažil som sa im čo najviac vyhýbať.

Na prvom stupni som chodil na basketbalový krúžok. Mama ma prehovorila, nech tam idem, povedala mi, citujem: „Budete sa tam iba naháňať za loptami!“ Samozrejme, tými všetkými nemyslela iba mňa - akosi som tam ako jediný nevedel driblovať.

Taktiež už deviaty rok chodím na výtvarnú. Kedysi ma to veľmi bavilo, ale pred pár rokmi mi pri tom začali neskutočne trpnúť všetky končatiny, lakte zaberat' priveľa miesta na stole a samotné kresliace nevyhnutnosti boli neskutočne priestorovo náročné, no pár slovami, absolútne ma to prestalo baviť.

Časom som sa prevalil na druhý stupeň. Roky ma kopali do zadku, moja jediná istota nevyhradená jasne so mnou ani proti mne. Je to asi jediný skutočný priateľ, ktorý ma neopustil, ja som naň nezanevrel a ani sa nikdy nerozídeme, lebo sa to jednoducho nedá. S časom ruka v ruke prechádzam druhým stupňom.

V piatej triede sme poniektorí z nás vrazili rovno nosom do pádov. A tie aj zapríčinili istý pád radosti v mojej duši. Vo vnútri sa mi rozbehla hegemonia nepokojov. Na slovenčine som dostal do rúk šesť nástrojov smrti - nominatív, genitív, datív, akuzatív, lokál a inštrumentál. A tie lietali po bojovom poli, lietali vražedne, to veru áno, ale nie vždy usmernene a vychádzajúc spod chladnej kontroly. Najmä taký akuzatív sa po oblohe premával celkom náhodne. Keď sme ho už dlhšie nevideli, šup ho do akcie.

Osvietenie prišlo až neskôr, na nemčine, ktorá mi do života priniesla aspoň jednu dobrú vec - ukázala mi svoje laso, laso v preklade - prvé logické využitie pádov. Akuzatív bol, aspoň v slovenčinárskej rovine skrotený.

V mojom živote ma zastihla aj taká udalosť, že vraj pandémie corona vírusu. Všetci hovoria, ako sa ich životy neskutočne zmenili a zhoršil ich psychický stav. No ja neviem. My sme si spolu pekne tľapli a išli svojimi cestami.

Možno, ale iba možno, som sa vďaka tomu začal viacej zaujímať o európske staroveké civilizácie, a to najmä o ich mytológie, pretože bolo viacej času na premýšľanie, ale to je aj tak úplne nepodstatné. Nezáleží na tom.

Teraz som v deviatom ročníku a neviem, čo so sebou. Veziem sa na akejsi náhodnej vlne, vďaka ktorej nemusím plávať v mori zvanom učenie sa. No keď prídem domov som príliš unavený na to, aby som niečo skutočne robil, no napriek tomu sa snažím kráčať ďalej.

Avšak, možnože sa o chvíľu potknem a ochutnám chuť matičky Zeme.

PRÓZA - III. kategória:

**1. miesto: Kornélia Šimšíková, Gymnázium M. Kováča, Mládežnícka 51,
Banská Bystrica**

1. Mnoho vecí čítam svojím hlasom, no táto jedna znie cudzo

Prosila som ho nech ma zoberie z tohto miesta preč. Prosila som ho pri kolenách, s plačom vrieskala, aby ma prestal týrať a ukazovať mi veci, ktoré sa premietali predo mnou.

Nehovoril nič, chytil moju ruku a silno ma potiahol. Prestala som plakať, no aj napriek tomu som cítila storočné slzy na svojich lícach. Nasledovala som ho. Bolo to jediné, čo som vedela, čo som dokázala.

Priniesol ma pred zrkadlo. V ňom som videla svoju matku. Kráčala a pohľad mala prázdny. Chcela som na ňu zakričať. Možno by sa otočila. Možno by sa vrátila a pozrela by sa mi do očí. Ako odraz odrazu. Dotkla som sa skla a ruka mi začala krváčať. Nieкто kričal a ja som sa otočila.

Zrak mi utkvel na skalú. Nad skalou bola ružová hmla, plakala. Rozbehla som sa k nej, načiahla ruku, a ako som sa jej išla dotknúť, zmenila sa na búrku. Musela som ujsť, potrebovala som ujsť, ale búrka ma nabodla. Začala sa smiať a ja som cítila ako mi pľúca opúšťa kyslík, prestala som dýchať.

Topila som sa. Uvidela som červený zhorený svet a stála predo mnou siréna. Aj ona sa utopila. Naklonila sa ku mne a pošepkala mi svoje tajomstvá. Sľúbila som jej, že ich zabudnem. Naklonila sa ku mne druhý krát a zverila sa mi s jej posledným tajomstvom. Nemala domov.

Chcela som s ňou zostať, ale zobral ma preč. Ohluchla som, oslepla a nohy sa nedokázali pohnúť. Dotýkali sa ma studené ruky. Neznáme, známe len v tom neznámom a nechcenom. Milovala som pavúky, no neznášala všetko, čo bolo ľudské.

Nevedela som, či som celú cestu len stála a nehýbala sa, no nohy ma boleli tak ukrutne, že som pochopila tú diaľku, ktorú sme museli nachodiť. Každým krokom mi bolesť vystreľovala do môjho tela, podlamovali sa mi kolená. Spadla som a začala prosiť.

Prosila som ho nech ma zoberie z tohto miesta preč. Prosila som ho pri kolenách, s plačom vrieskala, aby ma prestal týrať a ukazovať mi veci, ktoré sa premietali predo mnou.

Nepovedal nič, ani sa nepohol, len stál nado mnou a pozeral sa na moje utrpenie. Vyžíval sa v tom pohľade, to je jediná vec, ktorou som si istá.

Bez názvu...

Zamilovala som sa do nesprávnej osoby. Avšak, to ešte nikdy nebolo nikoho skazou.

– Láska je vždy skazou.

Povedala Žena sediaca predou mnou. Pozrela som sa na ňu uprene, no stále s prázdny a zamysleným pohľadom:

– Prestaň mi čítať myšlienky.

Povzdychla si a otrávene, akoby som jej kazila všetku zábavu, ktorá jej vo svete zostala, potiahla z cigarety. Vždy vlastnila ojedinelé a znamenité držiaky na cigarety. Také malé veci, ktoré sa až priam strácali v jej dlhých tenkých prstoch, no aj napriek tomu ich zbierala. Dnes to bol mahagónovo drevený držiak lemovaný zlatom, ktorý si, ak si dobre pamätám, priniesla z ciest po Karibiku. Po čase strávenom s ňou som si všimla, že ste dokázali vyčítať jej náladu, alebo aspoň, aký deň plánovala mať jednoducho z držiaka na cigarety, ktorý si zvolila dané ráno.

– Drahá, je veľmi ťažké držať sa ďalej od tvojich myšlienok, keď neustále trváš na tom, byť takou ukrutne hlučnou.

Hovorila veľmi pomaly, ale prenikavo. Bola ako slediaci tiger a zamestnávala vás počúvaním natoľko, že ste boli vtiahnutí do jej rozprávania. Jej plné pery a inteligentný výraz bojovali s každou predstavou, ktorú ste kedy o sebe mali, že by ste boli schopní ju oklamať, nedajbože presvedčiť o tom, že ste múdrejší ako Ona.

Odvrátila som zrak a zahľadela sa na búriace sa šedé mračná. Pripomenuli mi seba a dávnu minulosť čistých a bezoblačných dní, ktoré strhla búrka – rázne a bez varovania.

– Večera?

Každý deň sa ma pýtala na to isté. Nikdy nezmenila tón otázky, nezáležiak, v akej situácii či hodine dňa, vždy znela rovnako. Kútikom oka som ju videla zhasiť cigaretu. S ľahkosťou si podoprela bradu rukou. Jej oči padli na mňa a hodlali tam zostať, kým nedostanú odpoveď. Vedela, že to nemám rada. Mlčala som... *O šiestej, nie tá reštaurácia, ktorú stále vyberáš.*

– Dobre, aj keď nedokážem pochopiť, čo proti nej máš.

Postavila sa a kráčala smerom k baru. Niesla sa rovnako ako aj rozprávala, dlhé tenké telo sa jej pohybovalo prirodzenejšie, než by akékoľvek iné ľudské telo dokázalo. Pôsobila ako vzduch, ale taký, ktorého prítomnosť dokážete cítiť. Tvorila atmosféru, tvorila okolie a tvorila náladu každej osoby v miestnosti. Následne zobrala ich túžby, obavy a tajomstvá, premenila ich na svoje a nechala ich pokračovať životmi. Nevedomých...

– Uvažovaním nad jednoduchosťou sa z teba nestane lepší človek, rovnako ako rozkoše ťa nespraví horším – whiskey?

– Nie.

Ona si naliala a išla si sadnúť naspäť do kresla oproti. Slabo sa popod nos zasmiala:

– Včera sa hralo, grófka nevyhrala.

Okrem exotických cigariet a držiakov zbierala aj hry. Chodila krajinami a ich pravidlá a postavy neskôr predviedla bezvýznamným šľachticom. Bola známa svojimi hrami, najmä v spoločnosti,

ktorá sa snažila prezentovať, aká je jej blízka. V skutočnosti jej nikto z nich nebol blízky, ale dni si krátila rozprávaním mi príbehov o týchto ľuďoch a ich povrchnej hlúposti, ktorá jej prinášala nesmiernu radosť. Teda aspoň jej ideu o radosti.

Sedeli sme v tichosti, ona držiac drahý brúsený *krištáľový pohár, ja stratená v myšlienkach, ktoré mi prúdili rýchlejšie, ako som ich stihla zaznamenávať. Vždy ma zaujímal, ako znejú pre ňu, či im rozumie, keď ani ja sama nie som toho schopná.* Zahľadela som na ňu, nepohnuto pozerala na rovnaké miesto, ktorému som sa aj ja venovala ešte pred chvíľou. Keby som nevedela lepšie, pomyslela by som si, že sa z nej stala socha. Jej tvár avšak bola niečím iná, zastrená jemným zlomom emócie, ku ktorej ma bližšie nikdy nepustila. Viem, že mi to sama nechcela priznať, ale mám pocit, že som to napriek všetkým jej maskám o nej vždy vedela – nikdy nebola šťastná. Nieko ako Ona nedokáže zažiť šťastie, život sa totiž stal pre ňu príliš jednoduchým.

Nikdy som sa nepýtala, ako dlho tu je. S najväčšou pravdepodobnosťou by sa na mňa len zatajene usmiala a neodpovedala. Zvykla som si. Prázdnota dní totiž nikdy nebola taká prázdna od sekundy, čo mi život zaplnila Ona. Pravdupovediac som život bez nej nikdy ani nežila. Ťažko si spomínam na dni strávené v mojej vlastnej samote. V ojedinelých situáciach, keď sa snažím spomenúť si, cítim len dávny, no tak známy, pocit prázdna – ako spomínať na život pred narodením. Možno ma vytvorila; všetky dokumenty môjho predošlého, prvého, života spálila a ako zabielené plátno ma znova namaľovala. Zamilovala som sa do nej a Ona mi ukázala, že bez nej už nikdy nebudem poznať skutočný život.

Vonku už prší.

– Konečne.

Nepršalo odvtedy, čo sme sem prišli. Čo som sem ja prišla. Nikdy som sa predtým nad tým nezamýšľala, vlastne mi to neprišlo vôbec zvláštne. Ani jednou myšlienkou, nielo ešte otázkou, som nezablúdila k počasiu. *Ako dlho môže nepršať?*

Pohár v jej ruke padol na zem a roztrieštil sa na malé kúsky, ktoré sa rozleteli do stratena. Zľakla som sa. Prudko som vstala, zacítila pichľavú bolesť a spadla naspäť do kresla. Pozrela som sa na svoje bosé chodilo, po ktorom teraz stekal slabý prúd krvi.

Všimla si to a so zhrozeným pohľadom mi zletela ku kolenám. Kľáčala predo mnou a hystericky ma prosila o odpustenie. Zmrazilo ma. Po prvýkrát som na nej videla strach. V očiach sa jej objavili odrazy duše, slzy zaliali jej krásnu tvár a bolesťou, ktorá nespočetnekrát presahovala tú moju, sa mi pozerala do očí. Tichosťou, akou som ani netušila, že dokážem znieť som sa opýtala, *Prečo?*, no odpoveď som už poznala. Možno je to večnosťou či iba tým pocitom, no deň za dňom som sa stávala jej jediným skutočným a živým životom ja. Prerušila som ticho:

– Keď umriem, umrieš aj ty?

LAUREÁTKA – POÉZIA - II. kategória (8. - 9. ročník ZŠ):

Cena Informačného centra mladých Banská Bystrica

Viktória Kivaderová, ZŠ SSV, Skuteckého 8, Banská Bystrica

Drž ma

Drž ma. Drž ma, keď padám.

Drž ma, keď ťa o to nepožiadam.

Podrž ma vtedy, keď to najmenej čakám.

Držíš ma. Všetok strach spadol, no ja nie.

Držíš ma a je to ako lietanie.

Nechcem, aby si ma pustil.

Tvoje ruky sa potia a ty ma pomaly púšťaš.

Obzriem sa, vidím temnotu do ktorej ma spúšťaš.

Bojím sa.

Bojím sa, že to všetko pekné skončí.

Bojím sa, že sa na mňa nalepia tie starosti,

Že už ťa nevidím.

Padám. Padám do tej temnoty a tvoj obrys sa stráca.

Padám a viem, že všetko čo milujem odchádza.

Prajem si byť chcená a predovšetkým milovaná.